

Beslut om ändring och utvidgning av naturreservatet Utklippan i Karlskrona kommun

Beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap. 4 § (1998:808) miljöbalken att ändra och utvidga naturreservatet Utklippan till att omfatta det område som avgränsats på bifogade karta (bilaga 1). Naturreservatets namn ska vara **Utklippan**.

Länsstyrelsens beslut 1988-03-07 om bildande av naturreservatet Utklippan i Torhamns socken, Karlskrona kommun upphör att gälla när detta beslut vinner laga kraft.

Administrativa data

Objektnamn	Utklippan
Objektnummer	10-02-058
Natura 2000 beteckning	SE0 0410040
Areal	1717 ha varav 13 ha land och 1704 ha vatten
Län	Blekinge län
Kommun	Karlskrona
Socken	Torhamn
Lägesbeskrivning	Den sydöstligaste ögruppen i Karlskrona skärgård belägen 8 km SSV Utlängan
Karta	035 08 Utklipporna
Fastigheter	Utklippan 1:1
Markägare	Statens fastighetsverk
Servitut m m	Sjöfartsverket innehar Utklippans fyr och tillhörande anläggningar inkl. fästningsverk, detektorbod, signalkanon, antennmast och balansnät. Marinbasen i Karlskrona
Hyresavtal	Karlskrona ornitologiska klubb, Svenska kryssarklubben
Naturvårdsförvaltare	Länsstyrelsen
Fastighetsförvaltare - byggnader och hamnanläggningar	Statens fastighetsverk

Beskrivning över området och skälen för beslutet

Reservatet utgörs av Utklipporna som är den sydöstligaste ögruppen i den svenska delen av Östersjön samt marina miljöer med rev och grundområden runt öarna. I reservatet ingår huvudöarna Norraskär, Södraskär, den mindre ön Degerhuvudet samt flera små skär. Berggrunden består av granit. Genom inlandsisens rörelser har rundhällar och olika typer av riktningselement som isräfflor, parabelriss och månär bildats. Håligheter längs sprickor har troligen uppstått genom kemisk djupvittring för länge sedan i ett varmare klimat. På Norraskär finns klapperstensfält och äldre strandvallar. Även på Degerhuvudet finns klapperstensfält.

Mellan Norraskär och Södraskär finns en skyddad fiskehamn som numera främst används som gästhamn för fritidsbåtar. På Södraskär ligger Utklippans fyr och de forna fyrvaktarbostäderna.

Utklipporna saknar nästan helt trädvegetation men bitvis finns stora snår av bl a hag-torn. Buskarna ger skydd för rastande och häckande fågel och skapar miljöer för den rödlistade tandpuppsnäckan som i Blekinge bara är känd från Utklippan (Norraskär) och Hanö. De största naturvärdena på land är förknippade med förekomsten av rödlistade groddjur (grönfläckig padda, strandpadda och långbensgroda) samt öarnas betydelse som rastlokal för flyttande fågel längs ostkusten. Karlskrona Ornitologiska Klubb har utfört regelbundna och systematiska studier av flyttfågelsträcket sedan mitten av 1960-talet. Även häckfågelfaunan är intressant. Vissa år förekommer häckning av tordmule.

Havsmiljön kring öarna är genom sin orördhet av stort marinbiologiskt värde. Undersökningar av den marina vegetationen 2008 visade att området har hög ekologisk status enligt Naturvårdsverkets bedömningsgrunder. De exponerade marina områdena har en väl utvecklad vegetation av blås- och sågtång ner till ca 7 m djup. Rödalger, ullsläke, fjäderslick, gaffeltång och rödtång dominerar var för sig eller tillsammans på 1/3 av de undersökta lokalerna. Sydöst om Södraskär finns mindre förekomster av kärllväxternas bandtång (ålgräs) och hårsärv.

Syftet med reservatet

Enligt beslutet 1988-03-07 var syftet att ”skydda ett område med stora naturvetenskapliga värden, att tillgodose möjligheterna till biologisk forskning samt att trygga tillgången till en gästhamn av såväl nationell som internationell betydelse”. Syftet grundade sig på öarnas zoologiska, geologiska, ekologiska, marinbiologiska och botaniska värden samt betydelse för friluftslivet.

Nytt syfte med reservatet är att:

1. bevara biologisk mångfald främst i form av groddjur, fågel samt marin flora och fauna.
2. skydda värdefulla naturmiljöer med geologiska formationer som uppkommit genom djupvittring.
3. skydda livsmiljöer för skyddsvärda arter som grönfläckig padda, strandpadda, flyttande och häckande fågel, samt i ett naturligt marint ekosystem på hårdbottnar och mellanliggande mjukbottnar.
4. tillgodose behov av områden för friluftslivet i form av en skyddad hamn.

Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark och vattenområde inom reservatet.

Utöver vad som annars gäller är det förbjudet att

- uppföra byggnad eller andra anläggningar
- anlägga väg, spränga, gräva, schakta, dränera, muddra, utfylla eller tippa
- bedriva täkt
- anlägga luft eller markledning
- uppföra flaggstång, mast eller antenn
- anordna upplag
- avverka träd
- plantera eller så träd, buskar eller andra växter
- inplantera för området främmande växt- eller djurart
- använda kemiska bekämpningsmedel eller tillföra handelsgödsel
- jaga de i EU:s Habitatdirektiv Annex 2 listade arterna gråsäl och knubbsäl
- jaga på och runt Norraskär, Södraskär och i hamnen, med undantag för skydds jakt på mink

Föreskrifter enligt 7 kap 6 § miljöbalken för ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter som ingår i reservatet

Markägare och innehavare till särskild rätt till mark och vatten förpliktigas tåla åtgärder vidtas inom området enligt fastställd skötselplan.

Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken, om rätten att färdas och vistas och om ordningen i övrigt i reservatet

Utöver vad som annars gäller är det förbjudet att

- skada mark
- förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning
- skada byggnader och anläggningar
- otillbörligt störa djurlivet
- skada växande eller döda träd och buskar eller vegetation i övrigt
- medföra hund, katt eller annat rovdjur som inte är kopplat
- göra upp eld annat än på anvisad eldplats
- använda engångsgrillar
- nyttja området för tävling eller övning som kan verka störande på naturen eller på allmänhetens friluftsliv
- anbringa tavla, plakat, affisch, skylt, inskrift eller därmed jämförlig anordning
- fånga och insamla ryggradslösa djur på sådant sätt att deras biotoper eller reproduktionsmiljöer skadas eller förstörs

Utan länsstyrelsens tillstånd är det förbjudet att:

- bedriva vetenskaplig forskning som omfattar provtagning eller installation av utrustning.

Föreskrifterna skall inte utgöra hinder för:

1. naturvårdsförvaltaren att sköta området enligt till beslutet hörande skötselplan.
2. efter samråd underhålla hamnen.
3. nyttjande av nyttjanderätter och servitut eller underhåll och reparationer av befintliga byggnader, anläggningar, ledningsnät och antenner.
4. fortsatt användning av ett markområde vid fyren som helikopterlandningsplats för militären samt för underhåll av fyren och annan utrustning för sjösäkerhet. Alternativa transporter ska om möjligt användas för att minska störningarna på fågellivet och friluftslivet.
5. att tillstånd för ringmärkningsverksamhet beviljas.

Erforderliga tillstånd/dispenser skall alltid sökas/inhämtas från Länsstyrelsen vid varje tillfälle när anläggningar, ledningsnät eller antenner byts ut eller mer omfattande arbeten på byggnader ska utföras eller arbeten på byggnader som innebär att byggnadernas utseende ändras, t.ex. genom ändrad färg, fasad- eller takmaterial.

Länsstyrelsen vill erinra om att även andra lagar, förordningar och föreskrifter än reservatsföreskrifterna gäller för området. Av särskild betydelse för syftena med reservatet är bl.a:

1. föreskrifterna i lagen (1998:950) om kulturminnen m.m.
2. dykförbud i anslutning till ammunitionstipplats

Fastställelse av skötselplan

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken fastställer Länsstyrelsen den till beslutet hörande skötselplanen. Reservatet skall förvaltas av Länsstyrelsen.

Ärendets beredning

Genom beslut den 27 maj 1981 beslutade regeringen om ett överförande av fastigheten Utklippan 1:1 från Sjöfartsverkets förvaltning till Naturvårdsfonden. Den 7 mars 1988 beslutade länsstyrelsen om bildande av naturreservatet Utklippan. Efter att länsstyrelsen föreslagit Utklippans naturreservat till Natura 2000 förklarade regeringen i mars 1996 Utklippan som ett särskilt skyddsområde (SPA) enligt fågeldirektivet. I december 2004 fastställde regeringen att Utklippan skall vara ett område av gemenskapsintresse (SCI) enligt habitatdirektivet.

I samband införandet av miljö kvalitetsmålet *Hav i balans samt levande kust och skärgård*, där ett delmål föreskrev att minst 50 % av landets skyddsvärda marina miljöer skall ha ett långsiktigt skydd senast 2010, väcktes frågan om att eventuellt ombilda och utvidga Utklippans naturreservat så att det uppfyller kriterierna för marina naturreservat.

Länsstyrelsen har under 2005-2010 tilldelats särskilda medel från Naturvårdsverket för att ta fram underlag för bildande av marina naturreservat, och Utklippan har varit ett av de områden i länet som inventerats och dokumenterats. Högskolan i Kalmar har på uppdrag av länsstyrelsen (under 2007-2009) inventerat vattenområdet i ett ca 2 400 ha stort område runt Utklippan på makroalger och kärlväxter, genomfört provfiske, samt dokumenterat botten topografien inom några mindre områden. Inventeringarna visade att främst de exponerade grundområdena och reven runt öarna hyser rika blåstångs- och

LÄNSSTYRELSEN
BLEKINGE LÄN

sågtångssamhällen samt blåmusselbankar som sannolikt är unika för Blekingekusten, och eventuellt för hela södra Östersjön. En utvidgning av naturreservatet var därför välmotiverad.

Samråd har skett med Försvarsmakten där de förutsätter att FM:s övningsverksamhet inom sjöövningsområdet fortsatt kan bedrivas utan begränsningar.

Naturresevatet Utklippan

Reservatskarta

Legend

- Utklippan gammal gräns
- Utklippan ny gräns

